

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenční
schopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INTEGROVANÁ
STŘEDNÍ ŠKOLA
POLYGRAFICKÁ

Typografie

17. Sazba tabulek

www.isspolygr.cz

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

Vytvořila:
Ivana Michálková
Vytvořeno dne: 1. 3. 2013

Typografie

DUM číslo: 17
Název: Sazba tabulek

Strana: 1/10

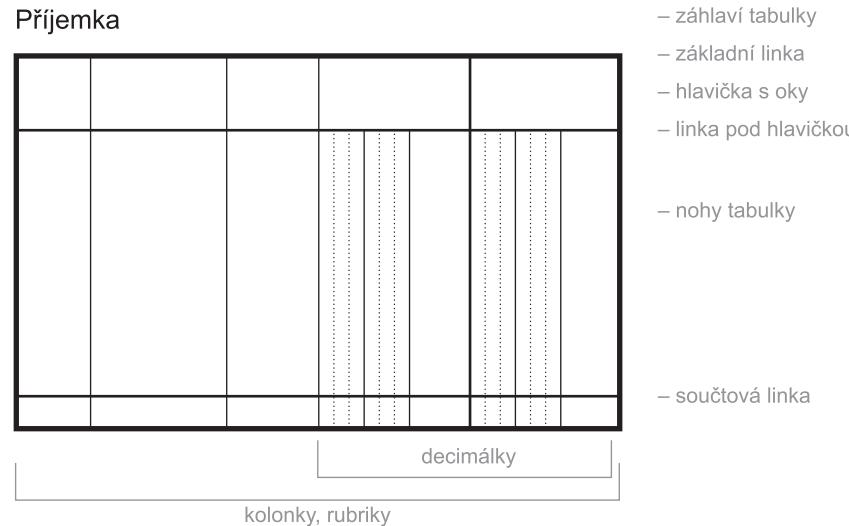
Škola	Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110
Ročník	2. ročník (SOŠ, SOU)
Název projektu	Interaktivní metody zdokonalující proces edukace na ISŠP
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0538
Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Autor	Ivana Michálková
Tématická oblast	Typografie
Název DUM	Sazba tabulek
Pořadová číslo DUM	17
Kód DUM	VY_32_INOVACE_17_OV_MI
Datum vytvoření	1. 3. 2013
Anotace	Dokument obsahuje vysvětlení, jak se upravují tabulky

Pokud není uvedeno jinak, je uvedený materiál z vlastních zdrojů autora.

Popis tabulky

Sazba tabulek navazuje na sazbu pořadovou. Je to sazba textu a číslic přehledně upravená linkami. Tabulky se vyskytují v tiskovinách s různými obměnami, někdy ve formě samostatných tiskovin jednostranně nebo oboustranně potištěných, jindy jsou doplňkem knih, brožur, časopisů a novin.

Záhlaví tabulky, do něhož se někdy vpisují potřebné údaje vztahující se k tabulce. Tabulka se skládá ze **základní linky**, patřící zároveň k rámečku tabulky, dále **hlavičky**, tj. horní části tabulky s textem oddělený svislými nebo příčnými linkami na tzv. **oka**. Hlavíčka tabulky slouží za základ k výpočtu tabulky z rukopisné předlohy a je oddělena od horní části tabulky vodorovnou linkou zvanou **linka pod hlavičkou**. Část tabulky pod hlavičkou se nazývá **nohy tabulky** a bývá obvykle rozdělena svislými linkami na **kolonky** (rubriky). V účetnických tabulkách jsou pro vpisování číselných hodnot určené úzké kolonky zvané **decimálky**. Na souhrn číslic se používá **součtová linka**, která odděluje průběžné hodnoty od součtu.

Vedení a křížení linek

Při sazbě tabulek v programu u stejné barvy není třeba hlídat křížení linek. Použijeme-li ale jinou barvu nebo rastr, musíme linky křížit správně. V tabulkách se vedení a křížení linek řídí přesnými pravidly. Linky obrazem silnější přetínají linky obrazem slabší ve vodorovném i svislém směru.

Pořadí linek podle kresby obrazu je následující:

- tečkovaná
- jednoduchá
- dvojitá
- polotučná
- tučná

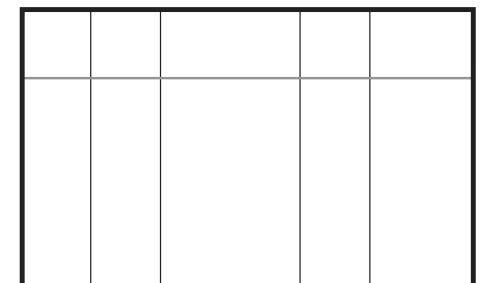
Pokud se kříží linky stejně tloušťky, má přednost linka vodorovná.

Bez přerušení se však sázejí linky zásadně vodorovné:

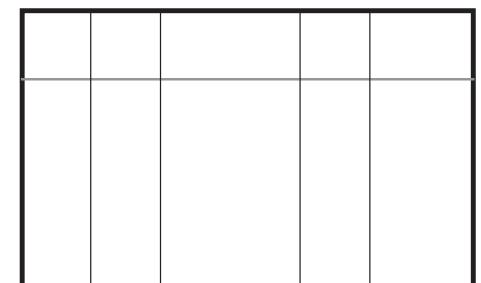
- linka v hlavičce
- linka pod hlavičkou
- linka součtová
- linka obrubná

tečkovaná 0,5 b
jednoduchá 0,5 b
dvojitá 0,5 b
polotučná 1 b
tučná 2 b

Správné křížení

Chybné křížení

Rozdělení tabulek podle úpravy

Pořadově sázená tabulka – sází se ze stejného řezu i stupně jako je základní text, případně o jeden stupeň menšího. Čísla ve sloupcích jsou sázena pod sebou podle hodnot (jednotky, desítky, stovky) při zachování stejných mezer mezi sloupci.

Tabulky otevřené – nejsou uzavřeny svislými linkami po stranách, ale pouze linkou v záhlaví.

Tabulky uzavřené – se používají zpravidla ve všech hospodářských tiskovinách, knihách, časopisech i v akademických pracích. Jsou ohraničeny linkami stejné síly na všech stranách.

Tabulky oboustranně převísle

Tabulky jednostranně převislé

Tabulka otevřená

Tabulka uzavřená

Dvě protilehlé jednostranně převislé účetní tabulky s decimálkami

Tabulka oboustranně převislá

Dělení tabulek podle účelu použití

Hosporáčko-administrativní – pokud převažuje text, nazývají se textové. V tabulkách číslicových jsou obvykle pouze číslice. Tabulky linkové jsou určeny pro vpisování textu a číslic.

Formulářové tabulky – slouží ke zjišťování určitých dat, osobních údajů nebo různých vyčíslených hodnot.

Knižní a časopisecké – jsou svou úpravou podřízeny celkové úpravě knihy a časopisu, přičemž roz- měr textové strany na šířku i výšku se vztahuje i na velikost tabulky. Je-li v knižním díle nebo publikaci více tabulek různé velikosti, jejich úprava musí být shodná. Písmo i obraz použitých linek v tabulkách mají být v celém díle stejné. Tloušťka linek musí být v souladu se základním textem, proto se používají linky jemnějšího obrazu.

Celostránkové tabulky svisle nebo příčně postavené se musejí přesně krýt se stranami textovými, tzn. že drží stránkový rejstřík. V případě, že se text tabulky nevejde na jednu stranu, převádí se na další stránku, ale je nutné znova vysadit hlavičku tabulky. U celostránkových tabulek příčně postavených se hlavička staví vždy na levou stranu, nezávisle na tom, zda se jedná o lichou či sudou stránku.

Tabulky menších rozměrů jsou zalomeny do textu knihy a umístitují se obvykle na optický střed strany tak, aby pod tabulkou byl větší počet řádků textu, než nadní.

Tabulky v časopisech mají obdobnou úpravu, jako tabulky knižní. Písmo v tabulce musí být shodné s písmem v časopisu, jestliže se jedná o časopis periodicky vycházející se stejnou úpravou v celém ročníku má být úprava tabulek shodná.

Sazba tabulek InDesign

1. Pomocí textového nástroje vytvoříme textový rámeček a umístíme do něho textový kurzor.
 2. Menu Tabulka > Vložit tabulku.
Zadáme požadovaný počet řádků a sloupců. Tabulka vyplní šířku textového rámečku.
 3. Označíme jednotlivé sloupce a zadáme jim přesnou šířku. U řádků zadáme výšku kolonky.
 4. Vybereme a sloučíme buňky v tabulce.
 5. Vybereme celou tabulku (nebo její části) – určíme tloušťku linek v tabulce (0,5 bodů) a ohraňujícího rámečku (1 bod).
 6. Texty se umisťují do textových rámečků v příslušném zarovnání. Většinou jsou umístěny na střed nebo s určitým odsazením od okrajů.

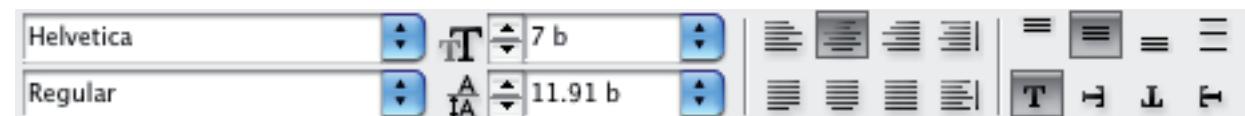

Určení tloušťky linek

A screenshot of the Microsoft Word ribbon. The 'Home' tab is highlighted in blue, indicating it is the active tab. Below the ribbon, there is a toolbar with several icons, including a bold button, a font size dropdown set to '1 b', and a color swatch.

Definování parametrů textů v tabulce

Sazba tabulek pomocí linek a textových rámečků

Rámeček vytvoříme pomocí obdélníku. Jednotlivé linky v tabulce množíme o určitou hodnotu pomocí povelu Krok a opakovat z menu Úpravy.

Do každé kolonky, kde má být umístěn text, ručně vytvoříme textový rámeček. Napíšeme do něho text a zarovnáme ho.

Zarovnání textu v texovém rámečku

Text vlevo a střed

Text střed a střed

Text vpravo a střed

Volby textového rámečku

Text střed a střed

Text střed a nahoru

Text střed a dolů

Kontrolní otázky:

1. Popiš tabulku.
2. Pravidla vedení a křížení linek.
3. Popiš rozdíl sazby tabulek pomocí menu Tabulka a pomocí linek a tex. rámečků.

Zdroje:

Ing. POP Pavel, FLÉGER Jindřich, POP Vladimír. Sazba1: Ruční sazba. Vydání druhé. Praha: SPN, 1989. 185 stran.
ISBN 85-30-44/2.

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

Typografie

DUM číslo: 17
Název: Sazba tabulek

Strana: 10/10